XXXIII. évfolyam. Ára 10 fillér. Celldömölk, 1937. augusztus 22. 34. szám.

KEMENESALJA

Megjelenik minden vasárnap reggel
Előfizetési díj egész évre 5 P, fél évre 2.50 P, negyed évre 1.30 P.

POLITIKAI LAP.
Felelős szerkesztő és kiadó: DINKOREVE NÁNDOR

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Celldömölk. Kossuth Lajos-utca 14. szám
Hirdetés díja előre fizetendő.

Egy halott király élő keze.

Az a körmenet, amelyet minden év augusztus huszadikán tart Magyarország fővárosa, Európa legcsodálatosabb és legszínesebb egyházi és világi ünnepélye. Magyarország összes méltóságai résztvesznek az óriási menetben — de nemcsak ők, hanem Magyarország minden vidékéről valók, szinesebbnél szinesebb és pompásabbnál pompásabb népviseletben. Püspök k, apácák, matyóruhás férfiak és nők, rohamsisakos katonák, munkások, falusiak követik egymást több kilométeres sorban.

És a hosszú menet közepén, ahol a kormányzó, a hercegprimás, a püspöki kar és a miniszterek haladtak, pompás baldachin alatt vörös bársonypárnán bepólyált jobbkezet visznek. A magyarok első királyának jobbkezét. Összeszáradt csonk ez, de még ép és romlatlan rajta a hus és a bőr. Épen kilencszáz éves s a magyarság egyik legnagyobb nemzeti kincse. Ez a kéz azé a királyé volt, aki népét kiragadta a pogányság babonái közül és az Egyház aklába vezette, az üdvösség révébe. Ez a kéz világot épitett egy régi világ romjain. Füstös áldozati kövek helyén székesegyházakat és kolostorokat emelt, egyik kezében kard volt, másik kezében főpásztori bot: térített, harcolt, keresztelt.

Harcolnia kellett életében és harcolnia kellett halála után, — az az elszáradt kemény ököl vezette nemzetét egy évezred zivatarain keresztül. Amit ez a kéz alkotott az ma is élő valóság és a tömeg, amely utána hömpölyög a világvárosi Budapest széles utcáin keresztül, jól tudja ezt.

Különös és hosszú kalandokon ment át Szent István megmaradt jobbkeze, a legszentebb magyar ereklye. Az épen kilencszázévvel ezelőtt meghalt királyt Székesfehérvárott temették el 1038-ban. 1083-ban, amikor a nagy királyt szentté avatták és sirját felnyitották, egy Mercurius nevü főnemes bámulattal és megrettenéssel látta, hogy a kéz egészen ép. Kiemelte a sirból és magával vitte vidéki birtokára az épségben maradt jobbkart. Az ereklye őrzésére kápolnát emelt, de Szent László magyar király, akinek fülébe jutott a csodálatos ereklye hire, visszavitette azt Székesfehérvárra, Mercurius birtokán pedig megalapította a dicsőséges Szent Jobb oltalmának emlékére a Szentjobbi apátságot, amelynek egészen különleges helyzete van a magyarországi monostorok között. Felváltva őrizték az ereklyét, hol itt, hol újra Székesfehérvárott; ahonnét a török hódoltság sötét emlékü napjaiban szinte lopva szállitották el a kar részét Lembergbe, a kézfejét Raguzába. Csak sokkal később 1771-ben került vissza hazájába a nagy király földi maradványa: Mária Terézia királynő helyezte el a budai királyi palota várkápolnájában. Azóta itthon van a nagy király keze, a magyarjai között.

Ritka és mély-séges szimbolum ez a fekete kiszáradt kéz, aki Európa egyik utolsó pogány nemzetét megtanította a békes ség és szeretet vallására. Megszelidített egy vad és kalandos fajtát, amelynek vakmerő lovasai bebarangolták a félvilágot. A német felföldön és Itáliában okkal énekelték a hivők a zsolozsmát: »a magyarok nyilaitól ments meg Uram minket!«

Ezt a fékezhetetlen csupa katonából álló nemzetet vezette ez a jobbkéz a békesség és a kultura útjára, ezt a népet illesztette be a keresztény Európa nagy kulturközösségébe. Ha maid az Eucharisztikus Kongresszus és a Szent István Év alkalmából a hivők milliós tömege látogatja meg Budapestet, meglátja majd, hová jutott ez a nemzet a Szent Jobb biztos égi vezérlete mellett a haladás és kultura útján. Távoli rokonai még most is bőrsátrakban laknak a szeles steppéken; a magyarok virágzó kulturát teremtettek, képzőművészetük, tudósaik, épitészeik és sportembereik az egész világon hiresek. Az úton, amely a bőrsátrakból a Bazilika árnyékos és ábitatos fönségü kupolájáig vezetett, ott ragyogott a magyarság sorsa fölött szent királyának őrző szeme.

Az állami gépjárművezetőképző (sofför) tanfolyam a m. kir. Technológiai és Anyagvizsgáló Intézetben (Budapest, VIII., József körút 6.) szeptember 6-án este fél 7 órakor nyilik meg. Beirás és a felvételhez szükséges űrlapok kiadása naponta d. e. 10—12 óra között az igazgatósági irodában.

Széchenyi álma megvalósul.

Eötvös József mondja, hogy semmi sem vész el abból, amit lángelmék elgondoltak és megálmodnak. Ha a kor nem is tud lépést tartani a nagy szellemek elgondolásával, azok megvalósulása legfeljebb csak késik, de nem mulik el, mert jön idő, amikor a nemzet ráeszmél az elgondolás hasznosságára és utána nyul.

Az Országos Alföldi Bizottság szolnoki ülése maradéktalanul igazolja azt az Eötvös József-i megállapitást s hallván Ófőméltóságának: Magyarország kormányzójának szavait, szinte megértjük, hogy miért kellett ennek a nagyfontosságu kérdésnek: az Alföld csatornázásának és öntözésének százesztendeig pihennie, hogy épen a legnehezebb gazdasági viszonyok között, a csonkaország vállalkozzék annak megvalósitására, amit Magyarország sokkal jobb gazdasági helyzetében nem valósitott meg.

Hogy miért és hogyan lehetséges ez?

A kormányzói beszéd mindent megmagyaráz. Nemcsak Széchenyi nagy elgondolásátértjük meg a szónoki beszédből, hanem arra is rá kell jönnünk hallattán, hogy a kérdéssel csak az a Széchenyivel rokon magyar lélek tud megbirkózni, akinek a lelkében a magyar nép és a magyar föld iránt ugyanazok a tüzek égnek, melyek a Széchenyi lelkét lángoltatták s amelyek fütő motorja Anglia felé hajtotta a nagy magyart, hogy ott a nemzeti nagyság és nemzeti gazdagodás forrásait és eszközeit tanulmányozva, hazajöjjön s maga indokoljon hiressé vált dereglyéjével a tiszai útra, hogy a végén keserves lelki gyötrelemmel jelentse ki, — a halálunkat jelentené, ha nem tudnánk haladásunknak útat törni a nagy magyar parlagon.

És milyen az isteni gondviselés útja. A csapások özönének kellett érnie országunkat. Ezeréves határokat romboltak szét, de az ország megtalálta vezérét Horthy Miklósban, aki talán nem is minden történelmi jelentőség nélkül, épen Pusztaszer közelében: Szegeden kezdte meg nagy munkáját, a Tisza mellett s most huszéves szerencsés kormányzás után, ismét egyik tiszaparti városban mondta el nagyjelentőségü beszédét az Alföld öntözésével kapcsolatban. Milyen is volt a mi kormányzónk pályája? Életének nagyrészét a tengeren töltötte. Szeme az Oceánnak nagyságát és korlátlanságát szokta meg s mikor a — magyar nemzet élére állt, bele kellett törődnie, hogy minden lépése elé akadályokat gördítsen a trianoni végzet. Elképzelhető, milyen lelki gyötrelmet kellett kiállnia, hogy mindezek ellenére küzdeni tudjon azért a Magyarországért, amit a lelkében hord. Amikor pl. az első Dunán-járó tengerihajó megépült s a vízre bocsájtották. Amikor az első kapavágást megtették a budapesti Szabad Kikötőhöz. Mindez a biztos útat jelentette a nagy cél felé, amely Széchenyi álmát van hivatva megvalósitani, hogy a vizi útak segitségével szárnyakhoz juttassa a bebörtönzött, a világ vérkeringéséből kizárt Magyarországot.

Ami eddig történt, öntudatosan megalkotott láncszeme annak a nagy politikának, amely a termékennyé varázsolt Alföldet nem azért akarja Európa gyümölcsös kertjévé varázsolni, hogy a végén a többtermelés igehirdetése mellett csak még jobban gazdasági kalodát rakjon a magyar termelés lábaira, hogy aztán megfulassza azt az értékesités őrjitő gondjaival, nem. Ezt a kálváriát már átszenvedte egyszer a magyar termelés. Az ismétlését alig birná el többé.

De hiszen a kormányzó szavai nem igényelnek magyarázatot. Úgy beszél, hogy lehetetlen meg nem érteni. A szavak mély értelme és jelentősége szinte igékké magasztosulnak a bennük rejlő nagy igazság erején keresztül. Azt mondják a szavak:

— Ahol eddig meghalni kellett, oda mindig a magyart állitották.

— De ahol dolgozni kellett, oda is a magyar állott, akinek a munkája a föld legjobb termékeit eredményezi. Magvaink márkázott, keresett cikkek immár épenúgy, mint állataink. Ilyen körülmények között nem szabad szegénynek maradnia a magyar földmivesnek. Szegénysége mellett nem feltehet meg történelmi hivatásának. Gazdaggá kell lennie, nem minden feltétel meg van hozzá, hogy azzá lehessen.

Ennek a lehetőségét most akarják biztositani a szolnoki

Az összes iskolákban használandó

TANKÖNYVEK

már előjegyezhetők

Dinkgreve Nándor könyvkereskedésében

megalakulással az újjászervezett Országos Alföldi Bizottság munkáján keresztül. Nem csoda, ha a kormányzó beszéde után mélyebbnek és életbevágóbbnak érezzük fejünk felett a nap ragyogását.

Magyarországon a legolcsóbb a gyümölcsfa!

Mire ügyeljünk, ha oltványt veszünk?

Gyakori tapasztalat az idén is, hogy sokan azok közül, akik kisebb-nagyobb gyümölcsöst akarnak telepíteni; az államnál, városnál, vagy különféle egyesületeknél kilincselnek kedvezményes oltványokért. A fajta, a minőség rendesen alig érdekli őket, csak egy a fontos: hogy az ára «kedvezményes» legyen. Ez a szinte koros törekvés az alapja és magyarázata annak a mindenféle «kedvezményes» gyümölcsfaakciónak, amelyek minden ősszel és minden tavaszszal megszületnek hol egyesületek, hol lapok rendezésében. Rendesen arra alapítják létüket ezek az akciók, hogy a faiskolák drágák, ők pedig olcsók.

Nézzünk egyszer a szemébe ennek a kérdésnek? Kell-e, sőt szabad-e szákbamacskát venni ismeretlen kertészetek nevében házaló ügynök köknél, vagy «kedvezményes» akciók után és ezzel lemondani arról a biztosítékról, amelyet az oltvány rajtatt értéke, a fajtájára nézve csak egy komoly faiskola meghirdetősége adhat a vevőnek?

Most kezdenek megjelenni a faiskolai árjegyzékek. A közepestörzsű gyümölcsoltványt, tehát azt az alakot, amelyet általánosságban a legcélszerűbb ültetni, 1.20 P-jével hirdetik, de megjegyzi minden árjegyzék, hogy nagyobb szükséglet esetén szívesen ad olcsóbb ajánlatot.

Mi az ára ugyanennek a faiskolának külföldi árjegyzékben? Franciaországnak, amelynek természeti adottságai körülbelül ugyanazok, mint nálunk, 20—28 frank, tehát 4.60—6.50 pengő kőst váltakozik egy ilyen oltvány ára. Németországban 2.25 márkánál kezdődik és 5 márkáig terjed az ára ugyanennek a cikknek. Ez a mi pénzünkben 3.20—7.30 pengőnek felel meg. És Romániában, ahol a legkisebb a napszám és minden más költség? Erdélyi faiskolákban 40—50 lei egy közepestörzsű gyümölcsfa, vagyis 1.40—1.80 pengő.

De a legbeszédesebb adatokat az őszibarack-árak egybevetése adja. Az őszibarackoltvány 1 éves korában a legalkalmasabb kiültetésre, ezt a gyümölcsnemet mindenütt 1 éves korában adják ki a faiskolák. Nos, az 1 éves őszibarackfa Romániában 35 lei (1.20 P), Franciaországban 9—12 frank (2.10—2.80 P), Németországban pedig nem kevesebb, mint 3.50—4.50 márka, tehát 5.10—6.60 pengő. Ez a cikk egyetlen magyar faiskolai árjegyzékben sem drágább 1 pengőnél.

Látnivaló ebből az adatokból is, hogy sehol a világon nem olyan olcsó a gyümölcsfa, mint nálunk. Nagy könnyelműség tehát lemondani egy megbízható faiskola felelősségéről és ezzel megkockáztatni az egész ültetés sikerét.

Kivált, ha meggondoljuk, hogy minden faiskolának van annyi esze, hogy a jó fáit maga adja el és nem azokat bocsátja a különféle «kedvezményes» akciók rendelkezésére.

Szalóky István.

Gabonatoljvajakat fogtak Kenyeriben.

A mult szombaton éjféltájban gróf Csiraky József kenyeri földbirtokos traktorkezelője, Gyurák János amint hazafelé tartott a főfallal bekerített majorban levő lakására, a sötétben a gabonaraktár közelében két gyanus alakot látott oláikodni. Gyurák tisztában volt vele, hogy csak betörők járhatnak a zárt major területén, ezért egyenesen feléjük tartott és igazolásra szólította fel őket, mire mindketten futásnak eredtek a gabonaraktár közelében valaki által kinyitott majori főfal kiskapuja felé.

Gyurák sem volt rest, utánnuk futott a betörőknek, akik közül az egyiket, Óri Mihály kenyeri kőművessegédet sikerült is elfognia. Gyurák felelősségre vonta Óri Mihályt, aki beismerte, hogy ő és a bátyja, Óri Antal ügyancsak kőművessegéd, alkalommal behatoltak a gróf gabonaraktárába és onnan négy zsák árpát elloptak és az általuk kinyitott majori kiskapun keresztül kivitték a közelben levő kukoricásba, hogy onnan majd a gabonát hazaszállítják. Óri Mihály meg is mutatta Gyuráknak a helyet, ahová a négy zsák gabonát kicipelték, de ott csak három zsákkal találtak mert az elmenekült Óri Antalnak még volt annyi bátorsága, hogy egy zsákot felvett a vállára és hazavitte a lakására.

Gyurák János vasárnap reggel jelentette az esetet az uradalom intézőjének. A csendőrség a két betörő testvért rövidesen el is fogta és valamtóra vette. Óriék nyomban beismerték, hogy már régebben mintát vettek a gabonaraktár összes ajtóirairól és lakatjairól, azokhoz egész pontos kulcsokat készíttettek s így amíg a major lakói aludtak, addig ők a magtárban nyugodtan járkáltak. Hogy maskor is loptak volna gabonát, azt egyelőre még tagadják. A csendőrség betöréses lopás címén feljelentette őket.

Újabb osztrák kirándulók Jánoshazán.

Néhány nappal ezelőtt a Jánoshazai Atlétikai Club vezetősége értesítést kapott a Mária Cell közelében levő Hainfeld városából, hogy onnan szeptember 11-én este több autóbusszon a sportegylet és mintegy 120 kísérője Jánoshazára érkezik. Két izben voltak már béeni kirándulók Jánoshazán és ott annyira jól érezték magukat, hogy egyik-másik becsi ujság hoszú cikkekben szamolt be a jánoshazaiak szives fogadtatásáról és magyaros vendégszeretetéről. Az újonnan érkező osztrakok fogadtatása érdekében is mindent elkövet a JAC és a hagyközség vezetősége, hogy az előiegyzett bizalom és a jó hír tovább ra is megmaradjon.

Az idén a hainfeldieken kívül még egy nagyobb osztrák kirandulo társaság is fog érkezni Jánoshazara, mégpedig Bécsből az ottani villamosvasutak 160 tagú csoportja egy férfi és két női futballcsapat kiséretében A férfi futballcsapat a JAC cal mérkőzik, mig a női csapatok egymásközött rendeznek egy bemutató mérkőzést, amelyet szüreti felvonulás és a Korona-szallóban táncmulatság követ. Ennek a magyar vidéken ritka attrakciónak minden bizonnyal még Celldömölkről is nagyon sok latogatoja lesz.

HIREK.

Egyházmegyei diszpozicio. Grősz József püspök Radványi Mihály káplánt Novárol Alsóságra helyezte at hasonio minőségben.

Őszi búcsújárás. Nagyboldog asszony ünnepere megérkeztek az első búc-ús zarándokok a Pápa környékéről valo nagyteveliek.

Szabadságon. Dr. Szomraky Zoltán törházi igazgato főorvos háromheti nyari szabadságra az ausztriai Reichenbergbe utazott.

Egyházi hir. A celldömölki ev. templomban ma, vasárnap délelőtt Solti Károly theológus tartja az istentiszteletet.

Szertarvizsgálat. Az elmult csütörtökön a Máv. igazgatósága az üzletvezetőség közbejöttével a helybeli szertárban vizsgálatot tartott.

Baleset. Benkő Károly celldömölki ügyvéd neje az elmult vasárnap este megbotlott a konyha küszöbén, jobb alkarcsontja eltörött. Azonnal beszállították a helybeli kórházba, ahol kezelés alá vették s mint értesülünk, állapota örvendetesen javul.

Szabadságon. Bunyevacz Sandor celldömölki gyogyszerész augusztus 24-ig szabadságon van, ezen idő alatt Horncsek Antal szombathelyi gyógyszerész helyettesíti.

A gyöngyösi szent Bertalan apostolról elnevezett főtemplomban, amely 1362 ben épült, szeptember 5-én délután 6 órakor templomi diszhangverseny lesz, amelyen Medek Anna, az Operaház örökös tagja, dr. Kondela Géza papai kamarás, egyházmegyei főigazgató, Zsámboki Miklós gondnokamuvész és Páczay János orgonamuvesz, a főtemplom karnagya működnek közre. A diszhangverseny művészettörténelmi jelentőség, amely méltán megérdemli az érdeklődést, amelynek tiszta jövedelme a történelmi multú Szent Korona Haz céljára lesz fordítva.

Fűtőházvizsgálat. Csütörtökön a Máv. igazgatóság kiküldöttje a celldömölki fűtőháznál vizsgálatot tartott.

Esküvő. Barabás Ernő celldömölki cipész mester ma, vasárnap délután fél 6 órakor tartja esküvőjét a celldömölki ev. templomban Fodor János kemenessömjéni kisbirtokos és neje leányával, Annuskával.

Gabonaárak. A Celldömölkön tartott csütörtöki piacon lemért mozsolódtak lefelé a gabonaárak. A búzáért 19.00—19.50, rozsért 18.50—19.00, árpáért 17.00—17.50, zabért 14.50—15.00 és az ó-tengeriert 13.00—14.00 pengőt fizettek mázsánként a kereskedők.

Elhunyt vendéglős. Szerdán éjjel 11 órakor rövid szenvedés után elhunyt Izsákfán a vendéglősi karnak egyik legtiszteletreméltóbb tagja Vadaszy Pál 78 éves korában. Vadaszy Pál pályafutását városunkban kezdte. Itt töltötte tanoncéveit, a régi, hires »Sas« vendéglőben volt főpincer, majd szorgalmas munkássaga után a »Korona« szállót vette at, ahol azonban a szerencse nem kedvezett neki, dacara annak, hogy az összes kellékekkel rendelkezett s már akkor messze vidéken jó hirnévnek örvendett. Innét kivonulva, a Nemesdömölki-utcában nyitott hentes és mészáros üzletet, majd a kedvező alkalmat felhasználva, átvette Izsákfán a pápakovácsi gróf Batthyány uradalom tulajdonát képező vendéglőt. Ez a vendéglő Vadaszy Pál vezetése alatt messze vidék intelligenciájának kedvenc találkozó helye lett, mert Vadászy Pál neve és konyhája valóságos fogalommá vált. Nyájas és természetes modora örökre emlékezetes marad azok előtt, akik közelről ismerték és érintkeztek vele. Szorgalmas és kitartó munkája eredményezte azt, hogy megvette a vendéglőt, amelyet hosszú élettapasztalatával és elsőrendű szakértudásával úgyszólvan az utolsó pillanatig vezetett László nevű fiával együtt, aki most utóda lett. Vadaszy Pál elhunytával eltűnt közülünk a vendéglősi karnak egyik legkiválóbb képviselője, aki abban az időben élt, amikor a társadalmi összetartás és együttérzés városunkban és a vidéken aranykorát élte, amikor az emberiség jobban szerette és megbecsülte egymást. Szent István napjan délután 4 órakor temették óriási részvét mellett. Temetésén ott volt mindenki, aki csak tudomást szerzett a szomorú esetről, hogy elkísérje utolsó útjára azt a férfiút, aki egész életén át figyelmes és jóindulatú emberbarát volt mindenki irányában. Koporsóját a temető kapuitól a sírig, vendéglős kartársai vitték. Hat gyermeke, egyetlen testvére, unokái, kiterjedt és előkelő rokonsága gyászolja.

A sághegyi bazaltbánya újabb köszállítása. A sághegyi bazaltbánya nyerte el nyilvános versenytárgyalás során az Esztergom—Dorog közötti közut fedanyaggal való ellátását, amely 191 ezer pengőt tesz ki. Itt említjük meg, hogy a Sághegyi Bazaltbánya több helyről is kapott jelentős megrendeléseket, ennek során sok szegényember jut hosszabb időre biztos megélhetéshez.

Frontharcos mulatság. Az elmult vasárnap a celldömölki Frontharcos Főcsoport a Grif-szálloda nagytermében nagyon jól sikerült disztáboroszást tartott, amely úgy anyagilag, mind erkölcsileg nagyon jól sikerült. A közönség is méltányolta a frontharcosok gondos és körültekintő rendezését, zsufolásig megtöltötte a nagytermet. A disztáborozást műsoros est vezette be, amelyen Klein Márton magyar és múdalokat énekelt nagy sikerrel, a zeneiskeret is méltó volt az énekhez. A műsornak kiemelkedő pontja volt a vöröcki bokréta felvonulása és táncszámai, amelyet a közönség tapsviharral honorált. A műsor és a disztáborozás után reggelig tartó tánc következett. A frontharcos mulatság volt a nyári évad leggondosabban megrendezett mulatsága, amelyért Paár József bankigazgatót és Simon Károly titkárt illeti a dicséret.

Megtopett cipészmester. A mult vasárnap virradóra ismeretlen tettesek belopóztak Nyossoli Kálmán cipész-mester Árpád-utcai lakásába, onnét az éléskamrából a vasárnapra elkészített süteményt, egy pár talpalt cipőt, rossz ruhaneműt, valamint a munkanadrágjában levő eresényét 3 P 50 fillér pénzzel ellopták. A tetteseket azideig kézrekeríteni nem lehetett.

HÁZIASSZONYOK! Nem kerül pénzbe, megis a legjobb tésztareceptet megkapja, ha még ma kéri a Dr. OETKER-féle világhírű fényképes receptkönyvet, melyet bárkinek ingyen megküld a gyár: Dr. OETKER A. Budapest, VIII. Conti utca 25.

Tanköteles gyermeket semmiféle mezőgazdasági munkában nem szabad foglalkoztatni. Dr. Hóman Bálint vallás- és közoktatásügyi miniszter leiratot intézett az alája tartozó iskolai hatóságokhoz, melyben rámutat arra, hogy az elemi iskola látogatására kötelezett gyermekeket az iskolaév alatt foglalkoztatni, vele bárminő munkát, — akarcsak kisegítő munkát is — végeztetni nem szabad. Tizenkét év alatti, tehát mindennapos tankötelezett gyermek nem tekinthető mezőgazdasági munkásnak és a jövőben a tizennégy év alatti tanulóknak nem adhatók ki munkásigazolványok. Tanköteles gyermeket egyébként sem hónapos, sem más mezei, vagy egyéb munkara szegődtetni nem szabad, mert ez kihágást képez.

Felhívás a magyar szülőkhöz! A Magyar Szülők Szövetségének Pedagógiai Diákelhelyező osztálya segítségére óhajt lenni azon szülőknek, akik gyermekeiket budapesti iskolába járatják, a lakás vagy internátusi elhelyezés gondjaiban, tanulmányi előmenetel ellenőrzésében. A Pedagógiai Diákelhelyező Osztály jobb családoknál és internátusokban már előre megfelelő helyet biztosít a magyar családok elemi, középiskolás és egyetemi hallgató fiú- és leánygyermekei részére és ezáltal a szülőket sok fáradságtól és költségtől, valamint sok kellemetlenségtől kíméli meg. Részletes ismertetőt szívesen küld 30 filléres válaszbélyeg ellenében a Pedagógiai Diákelhelyező Osztály.

Mikor érett szedésre a gyümölcs? Erre a kérdésre ad választ a Növényvédelem és Kertészet legújabb száma. Cikket közöl még az érő őszi barackról, a különböző szőlőfajták szüreteléséről, a hordók foltozásáról, káposzta- és galagonyalepkék idei nagyarányú rajzásáról, a szőlő rothadásáról, a bornak kamrában való eltartásáról stb. A dúsan illusztrált, színes műmellékletet is közlő két szaklapból a »Növényvédelem« kiadóhivatala (Budapest, V., Földmívelésügyi Minisztérium) egy alkalommal e lapra való hivatkozással kívánatra díjtalanul küld mutatványszámot.

Tizenegyezer leány csontjával díszített kripta. A tüneményes szépségű Szent Orsolya királykisasszony és tizenegyezer vértanú halált halt társnőjének gyönyörű legendájáról és a vértanuk csontjával díszített sírjáról közöl pompás illusztrációval ellátott cikket Tolnai Világlapja új száma. Sok más érdekes riporton kívül a legkiválóbb magyar írók novelláit, nagyszerű folytatásos regényt és közel száz remek fényképet talál az olvasó a népszerű képeslapban. — Tolnai Világlapja egy száma 20 fillér.

Nyugatmagyarországi felkelők Szent István napján este fél 9 órakor Budapesten a Ferencvárosi Polgári Kör Kerthelyiségében összejövetelt tartottak, amelyen részt vett Prónay [illegible] valamint földink, dr. Balassa István csepregi ügyvéd.

A helybeli cigányok már hetek óta a legerősebb módon molesztálják a Kossuth Lajos-utca lakóit, fellépésük már annyira erőszakos, hogy kénytelek vagyunk felhívni ennek megszüntetésére a községi [illegible] sagot.

Hősi emlékmű avatás Szergényben. Szergény község iskolánkívüli népmívelési bizottsága ma, vasárnap délután fél 4 órakor rendezi meg a hősi emlékművel kapcsolatos országzászlójának felavatási ünnepélyét, melynek műsora a következő: 1. fél 4 órakor istentisztelet keretében az országzászló megáldása. 2. Utána felvonulás a Hősök terére. 3 Hiszekegy. Énekli a vegyeskar, szavalja Lampért Sándor. 4. Megnyitó beszédet mond: Tóth Lajos körjegyző. 5. Bertalan: Emlékezzetek című versét szavalja Buzás Margit. 6. Ünnepi beszédet mond Mohácsy Lajos dr. ev. lelkész. 7 Nyugosznak ők, a hős fiak, énekli a vegyeskar. 8. Országzászló avató beszédet mond: az országos nagybizottság kiküldöttje. 9. Az emlékmű megkoszorúzása. 10. Az emlékművet átveszi Buzás Sándor községbíró. 11. Bertalan: Egy nóta csendül című dalát énekli a férfikar. 12. Dr. Nagy Sándor: Ereklyés országzászló című versét szavalja Buzás Sárika. 13. Jóna Antal: Riadó. Előadja a szavalókórus. 14. Szózat. Énekli a közönség. 15. Tisztelgő elvonulás a hősi emlékmű és az országzászló előtt. — Az ünnepélyt ozsonna követi a kultúrházban.

Székházat vett a jánosházai Katolikus Kör. Nagy hátránya volt Jánosháza katolikus társadalmának, hogy eddig nem volt székháza s így az összejöveteleit, gyűléseit és mulatságait minden alkalommal más-más helyen volt kénytelen megtartani, ami aztán visszahatással volt a társadalmi élet szoros kifejlődésére is. Epen ezért az egyházközség vezetősége, élén Párthy József dr. plébánossal már régebben elhatározta, hogy egy alkalmas épületet vásárol egy Katolikus Ház céljaira. A tervet most tett is követte, amennyiben a napokban az Apponyi Albert utcában 6000 pengőért a vezetőség vásárolt egy alkalmas házat, amelyben egyelőre a Katolikus Kör és a Legényegylet nyer elhelyezést. Az épület természetesen némi átalakítást kíván, amelynek elvégeztével ünnepélyes keretek között adják át a székházat a céljainak.

A JÓ SÜTEMÉNYBE
Dr. OETKER sütőpor kell!

Kitüntetett sokgyermekes anyák. A Szent István napjával kapcsolatos ünnepségek alkalmával az idén is többszáz sokgyermekes anya lett az országminden részében kisebb nagyobb összegekkel kitüntetve. Celldömölkön Molnár Imréné 9, Kocsis Sándorné 8 és Mándl Ferencné 6 gyermekes anyák kaptak fejenként 10 pengős kitüntetést, mégpedig kedden délelőtt a Stefánia Anya és Csecsemővédő intézet helyiségében.

Felülfizettek a Frontharcos Főcsoport táborozásán. Szentmártoni Radó Lajos, dr. Holéczy Zoltán, Szabó Testvérek gőzmt., Lázár Jenő, Singer Béla, Schlesinger Gyula, vitéz Hertelendy Béla, N. N. 5—5 P-ől, Hokhold István, Fultányi Ferenc, Ludván Sándor, Biringer Árpád, Kath. Kör, Mav. vasutas Kör, Dely László, [illegible] őr szakasz par. 2.2x P-t, Sándor Zeigmond, Szugán János, Wittmann Andor, Kereskedők Egyesülete, Molnár Mihály, Glatz István, Borosay József, Lessinger Ottó, Hartay István, Osvald Sándor, Weiler Sándor, Enesei Károly, Baráth Ferenc, vitéz Pócza József, vöröcki Frontharcos cs. Vajai István, Bunyevác Sándor, Deák János, dr. Dombay Alajos, dr. Blettler István, Klaffi Gyula 2—2 P-t, Teke Béla, Dorcsi József, Lakatos József 1.50 P-t, vöröcki Frontharcos bajt. 1.20 P-t, Hubert Sámuel, Kovácsics Géza, Blettler László, dr. Weisz Arnold, Bóta László, Spitzer Jenő, dr. László Lajos, Katona László, Perlaki N, Brandl Jenő, Somogyi István, Horvath Dezső, Holpert Lajos, Holpert József, Sehütz Gyula, Markus Kálman, Weiler Sándor vendége, Mesterházy Gyula, Gulyás Andor, Weisz Zsigmond, Regős Testvérek, Horváth Ferenc, Klapper Imre, Weisz György, dr. Zsiray Lajos, Talabér István, Pető Ferenc, vitéz Bőrödy László, Szloboda Ferenc, N. N., ifj. Wendler Lajos, Bereca Endre, Németh János, Egervári Gyula, N. N., Garzsi Ferenc, özv. Póczik Ferencné, Velnkei Antal, ifj. Pócza Gyula, Fűzessi István, Deutsch Béla, Nagy József, Kovács József, vitéz Horváth Gyula, Fehér István, Garzsi Kálmán, Horváth József, Antal József, Kiss Ferenc, Fehér Károly, Németh Kálmán, Csoma János, Szabó János, dr. Wellisch Iván, Moritz Károly, N. N., 1—1 P-t, Rózsavölgyi Sándor 80 fillért, Morocz Róza 60 fillért, Horvath N., Török N., Holpert Jenő, Weber Henrik, N. N., N. N., Szőke Jenő, Simon Ferenc, Győrffy Lajos, Kovács Gábor, Gróf László, Fülöp József, Fekete József, N. N. 50 f-ért, N. N., N. N., N. N., N. N. 20 fillért, amely szíves adományokért ezúton mond hálás köszönetet a Vezetőség.

Óvodai beiratások. Maronits Julia okl. óvónő cel'dömölki magánóvódájában (Széchenyi utca 19.) szeptember 1. és 2 án lesz a kis óvódások beiratása.

Új ármegállapítás a szabó iparban. Az iparügyi miniszter országosan rendezte a szabósegédek munkabérét. Ezzel kapcsolatban szükséges lett a legalacsonyabb vállalati (fason) árakat felülvizsgálni és a rendelésre dolgozó szabóiparosokat osztályokba sorolni. A celldömölki szabó iparosok szakosztálya a segédek részére előírt legkisebb munkabérek figyelembevételével megállapította a legkisebb vállalati árakat, amelyeket minden szabó köteles hüntetés terhe mellett üzletében jól látható, szembetűnő helyen kifüggeszteni. A műhelyek osztalyba sorolása folyamatban van, amelynek az a jelentősége, hogy az iparos az osztálya szerint megállapított legkisebb vállalati árat tartozik betartani. A régi vállalati árakhoz viszonyítva az új arak jelentős emelkedést mutatnak, azonban ennek oka a segédek részére megállapított új munkabérekben leli magyarázatát, másrészt pedig figyelemmel kellett lenni a szakmának az általánosan bekövetkezett drágulási folyamatra, valamint a súlyos közterhekre is. Ezért a szakosztály arra kéri a közönséget, hogy fogadja megértéssel az új ármegállapítást, amelyet a rendelésre dolgozó férfiszabóiparosság az előbb említett okok miatt volt kénytelen elhatározni. Egyébként is a celldömölki férfiszabók a multban nagyon nyomott árakon dolgoztak s így a megélhetésük csak tengődés volt s a keresetük alig ért fel egy napszámos keresetével, épen ezért remélhető, hogy a közönség megértéssel fogadja az új árakat, amelyek mind a munkásság, mind pedig az önálló iparosság szociális jólétét hivatottak szolgálni.

Ötven év óta fogalommá vált bútoraink jósága, szép kivitele és olcsósága. Vásároljon tehát Ön is nálunk!

Hálók, ebédlők, kombinált berendezések és mindennemű kárpitos-árúk nagy választékban.

Kedvező fizetési feltételek!

KOPSTEIN

BÚTORCSARNOK

Celldömölk, Piac-tér 9.

Tanítóválasztás Karakón és Nemeskeresztúron. Mint már közöltük, a vallás és közoktatásügyi miniszter Varga József karakói és Gyarmati Béla nemeskeresztúri igazgató tanítót szeptember 1-től kezdve nyugállományba helyezte. A két megüresedett állást helyén töltötték be. A jelöltek közül Karakón Patyi Imre mesteri, Nemeskeresztúron pedig Gyarmati Miklós csurgói tanítót választották meg óriási többséggel.

A helybeli áll. polg. iskolában a javító vizsgálatok aug. 31-én reggel 8 órakor kezdődnek, a tantervkülönbözeti vizsgálat szept. 1-én reggel 8 órakor lesz. A pótlóbeirások szeptember 2-án vannak, délelőtt 8—12 óráig és délután 2—4 óráig. Szeptember 3 án minden beirt tanuló a tanév ünnepélyes megnyitására reggel háromnegyed 8 órakor köteles megjelenni az iskola udvarán. Az istentiszteletek után órarend kihirdetése, osztályrendezés. A rendes tanítás szeptember 4-én reggel 8 órakor kezdődik.

Az iskola igazgatósága.

A mezőgazdasági munkások gyógykezelése. A földmívelésügyi miniszter rendeletet adott ki a munkaközben megbetegedett idegen községbeli mezőgazdasági munkások gyógykezeltetéséről és ellátásáról. A rendelet szerint munkaadó 8 napig köteles az ilyen beteg munkás gyógykezeltetéséről és ellátásáról gondoskodni. A költségeknek a betegség első 8 napjára eső részét a munkaadó a sajátjából köteles fedezni és ezen a címen a munkás megszolgált munkabéréből semmi sem vonható le.

A helybeli közsegi leányiskolában a beirások szeptember 1. 2. 3. és 4 én lesznek délután 5—7 óráig a polg. fiúisk. tanári szobájában. Szept. 4 én csak a leány tanulók

iratkozhatnak be. Az első alkalommal beiratkozók a tanoncszerződésüket, a már itt járt tanoncok az előző tanévi ellenőrzőkönyvüket hozzák magukkal. Beiratkozáskor minden tanonc 6 (hat) pengő felvételi- és tanszerdíjat fizet az iskola pénztárába nyugta ellenében. A díjfizetésre az igazgató haladékot nem adhat. Felkéretnek a tanoncot tartó mesterek, hogy tanoncaikat a fenti napokon feltétlenül irassák be, mert a későbbi beiratkozás pénzbüntetést von maga után. A próba időre felvett tanoncok is kötelesek a fenti napokon jelent kezni. Szeptember 3 án reggel háromnegyed 8 órakor a fiú tanoncok ünneplő ruhában az iskola mellett gyülekeznek az évnyitó istentiszteletre, a megjelenés kötelező. A rendes tanítás szeptember 6-án délután 4 órakor kezdődik, ekkor minden osztálybeli tanuló eljön az iskolába. (A leánytanulók e napon délután fél 4 órakor jönnek iskolába).

Az iskola igazgatósága.

A Pesti Tőzsde új számában dr. Kress Károly nyilatkozik a félévi bankmérlegekről. A tőzsdei- és pénzügyi helyzetről, a valutapiacokról, a a gabonatőzsdéről rendkívül érdekes információk számolnak be. A textil, biztosítási, vegyiipari, autó és vidéki hitelélet rovatok a szokottnál is frissebbek.

A betűk lelkét tanulmányozza dr. Jánky István sümegi gimn. tanár a **Gondolattól a kifejezésig** c. esztétikai munkájában. Mielőtt a szerző a nyelvi kifejezést vizsgálná, körültekint a kifejezés más területein. A teremtő gondolatok egységének szemléltetése céljából elvezeti az olvasót a münchenl Deutsches Museumba, majd rátér az alkotó tevékenység általános elveire, bemutatja a kifejezést kereső lélek küzdelmes és győzelmes állomásait. »Az értékek noszlalgiája« c. fejezetében külön elmélkedést szentel a vidék-nek, mint tömeglélektani problémáknak. Külön fejezet foglalkozik az elefántcsorttorony és a reális irodalom viszonyával. A tulajdonképeni stilisztikai kérdéseket a tanulmány második része rendszerezi. »A fantáziaképek megfilmesítése«, továbbá a »Szóképek és szójátékok« című fejezetek a lélektani stílus-kutatás néhány új szempontjára mutatnak rá. — A könyv most jelent meg. A Sarlai-nyomda állította elő a legnagyobb gonddal, ízléses kiállításban, ára 3 P 20 f. Kapható Sarlai Jenő könyvesboltjában Sümegen.

Megölte az utazás izgalma. Kedden délben Gyürü József celldömölki kegyszerkereskedő anyósa, özv. Harasztovits Tivadarné 73 éves asszony Budapestre akart utazni az ott élő gyermekei meglátogatására. Az idős asszonyt azonban épen amikor a vonatba akart szállani, rosszullét fogta el s így a hozzátartozói átvitték az állomással szemben lakó Szalóky Lajos dr. rendelőjébe, de az orvos már nem tudott segíteni Harasztovitsnén, mert szívszélütés következtében meghalt. Harasztovitsné egyébként is szívbajos volt s így most az utazással járó izgalom végzett vele.

KIADÓ november 1-ére három utcai szobás **lakás** fürdőszobával és összmellékhelyiségekkel. Megtekinthető minden szerdán és pénteken délután 3 és 4 óra között. Cím a kiadóhivatalban megtudható.

Hirdetéseket felveszünk.

Mezőgazdaság.

Foszfor nélkül nincs élet!

Az élethez sok mindenféle anyag szükséges, víz, szén, levegő, egy sorozat elem sója. Ezek között a foszfor mennyiségre nem áll első sorban, de nincs az életnek egy fontos megnyilvánulása sem, mely foszfor nélkül játszódna le. Az emberi és állati csontváz fontos anyaga a foszforsavas mész, az állati és növényi szaporodó és szaporító sejtek foszfortartalma nagy, sőt az élet valószínű letéteményese, a sejtmagnak központi része is foszfortartalmú fehérjékből áll.

Az állatok fejlődésében a foszforhiány hamar mutatkozik különböző csontbetegségek formájában a gyakran szükséges, hogy a foszforban (és mészben) szegény takarmányokat megfelelő ásványi anyagokkal egészítsük ki. Különösen tejelő állatoknál észlelhetjük, saját csontozatuk rovására is biztosítják a szopós állatok foszfor- és mész-szükségletét, ha a takarmányban nincs elegendő ez anyagokból.

Míg azonban az állatoknál a foszforhiány feltűnően jelentkezik, a növényeknél azt kezdetben csak a gyakorlott szem veszi észre. — Szemeseknél főkép a cséplésnél vesszük észre, ha kevés volt a talajban a felvehető foszforsav, mert ilyenkor a szaporító szervek, a magvak, nem tudnak kellőkép és megfelelő számban kifejlődni, más szóval: szemtermésük gyenge.

Indokolt, hogy növényeink és állataink foszforsavszükségletére fokozott gonddal ügyeljünk, a szükséglet növényeknél pl. **szuperfoszfáttal**, állatoknál **foszfortartalmú takarmányok**, esetleg **foszforsavas mész** nyujtásával könnyen fedezhetjük.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon jó rokonok, ismerősök és jóbarátok, akik felejthetetlen édesatyánk

VADÁSZY PÁL

temetésén megjelentek, ravatalára koszorut vagy virágot helyeztek, nagy bánatunkban vigasztaltak, különösen pedig az izsákfai Tűzoltó és Levente egyesületek, valamint vendéglős, mészáros-hentes kartársai, hogy oly lélekemelő módon vettek részt a temetésen — fogadják bánatos szívünk hálás köszönetét.

Gyászoló gyermekei.

Zongorát vennék. Cím a kiadóhivatalban.

BÚTOROK eladók. Megtekinthetők bármikor. Cím a kiadóhivatalban.

Rádió, villamossági felszerelések NAGYNÁL Kölcsön kerékpárok! **Írógépek, varrógépek, kerékpárok olcsón és szakszerűen javíttatnak** Telefon szám 108. Celldömölk Kossuth-utca

Sport.

Sz. MÁV Előre—CVSE 3:0 (1:0)

Barátságos. Vezette: Keresztényi.

A mult vasárnap délután, kevésszámú közönség előtt az első osztályból kiesett székesfehérvári csapat volt vendége a CVSE nek és 3:0 arányban bár nehezen, de biztosan győzött. A celli csatársornak is több jó helyzete volt gólszerzésre, de sorba elügyetlenkedte azokat, vagy pedig a szerencse nem kísérte lövéseiket. A vendégcsapat góljait Szűcs 2 és Pákozdi lőtte. A CVSE-ből jók voltak: Bognár, Egervári, Vágvölgyi és Osváth. Keresztényi jól vezette a mérkőzést.

A mérkőzésen újból egy sajnálatos esemény történt. Ugyanis az I, félidő vége felé az CVSE védelmének egyik oszlopa, Jobb Janos véletlenül elesett és a bal alsókézszárát törte, így hosszú időn át nem vehet részt a jövő héten kezdődő bajnoki mérkőzéseken.

—

Kezdődik az őszi szezon. A jövő vasárnap, augusztus 29-én kezdetét veszi az őszi bajnoki szezon, amelyre a szombathelyi alosztályban a következő egyesületek neveztek be: CVSE, SzFC II, Haladás II, SzSE II, Kőszeg, Szentgotthárd, Tapolca, ZTE és ZSE. A kisorsolás még nem lett az egyesületek tudomására hozva, de annyi már biztos, hogy a jövő vasárnap idehaza a CVSE első ellenfele az I. osztályból kiesett Haladás II. csapata lesz.

—

Küzdelem a vasutas ifjúsági bajnokságért. Az Országos Vasutas Liga egyfordulós versenyt írt ki a vasutas ifjusági bajnokságért, amelyre a CVSE is benevezte utánpótlását. A CVSE utánpótlás ellenfelei lesznek: B. Törekvés, B. Vasutas, B. Testvériség, B. Máv. Előre, Pécsi Vasutas és a Székesfehérvár Máv. Előre ifjúsági csapata.

—

Mai műsor.

CVSE—Nagykanizsai Vasutas.

Vasutas Kupa.

A CVSE az idén is benevezett a Vasutas Kupára s így az első mérkőzést ma délután 4 órakor idehaza játssza a nagykanizsai Vasutassal. A kanizsaiak játékerejét nem ismerjük, így minden előre tippelés bizonytalan.

Rheuma, köszvény, csuz, ischias izületi fájdalmait gyógyíttassa **Budapesten a**

HUNGÁRIA FÜRDŐ törökölyfürdőjében

VII. Dohány u. 44. Orvosi felügyelet Olcsó pausál-árak. Ellátás és szobákról gondoskodunk az épületben levő Continentál Szállóban.

Ismertetőt küldünk.

Hirdessen a Kemenesaljában

Apolló Hangos Mozgó

Felelős vezető: WITTMANN ANDOR Celldömölk.

Augusztus 21 szombat, 22 vasárnap.

Gáll Franci utolsó európai filmje:

Lili kisasszony

Magyar művészek bécsi filmje, a többi főszerepben: Hans Járay és Szőke Szakáll.

Szenzációs kiegészítő és Híradó.

Előadások kezdete: szombaton este fél 9 órakor, vasárnap délután 4, 6 és este fél 9 órakor.

Augusztus 25 szerda, 26 csütörtök.

Filléres helyárak.

Ketten egy jeggyel.

ASSZONYOK PARADICSOMA

Modern, pompás kiállítású vígjáték, Robert Stolz remek zenéjével.

Főszereplők: **Hortense Raky,** Bécs új kedvence, Petrovics Iván, Slezák Leó, Georg Alexander és Hans Richter.

Vidám kiegészítő és Híradó.

Előadások kezdete: szerdán este fél 9 órakor, csütörtökön délután 6 és este fél 9 órakor.

Helyárak: Ünnepnap, szombaton és vasárnap: Támlásszék 100, páholy 80, fenntartott hely 60, I. hely 40, II. hely 30 és gyermekjegy 20 fillér.

Szerdán és csütörtökön: Ketten egy jeggyel Támlásszék 120, páholy 100, fenntartott hely 70, I. hely 50, II. hely 30 és gyermekjegy 20 fillér.

Új vadkereskedés.

Tisztelettel értesítem az igen tisztelt vadászközönséget, hogy folyó évi augusztus 1-ével megkezdtem a

lőtt vadakkal való kereskedést.

Egyben tudomására hozom az igen tisztelt vadászó közönségnek, hogy mint évtizedek óta foglalkozó vadász, teljes szaktudással rendelkezem, meghívásra a helyszínen megjelenek s a vadászat befejeztével a lőtt vadakat ott átveszem és kifizetem, ezzel minden előforduló vitás esetek és kételyek kizáratnak. A lakásomon való átvételnél a legnagyobb gondossággal fogok eljárni, hogy lelkiismeretes munkásságommal a vadászközönség teljes bizalmát megnyerhessem, a további évekre is megtarthassam.

Tisztelettel:

Benkő János

szikvízgyáros és vadkereskedő

Nyomatott Dinkgreve Nándor villanyerőre berendezett könyvnyomdájában, Celldömölk.